

LAPPAJÄRVI

1. Anssi Kuusela - ajatuksia osallisuudesta ja sen merkityksestä
2. Lappajärven kunta ja monipaikkaisuus - case Kratterijärven kesäasukkaat kohtaamispaikka
3. Vapaa-aikapalvelut kausiasukkaille saavutettaviksi - konkreettiset esimerkit
4. Lappajärven kunta ja moninaiset tavat osallistaa - case Monipaikkaisuus toimenpide suunnit

Osallistava Lappajärvi

Lappajärven monipaikkaisuusstrategia ja
monipaikkaisten osallisuus vapaa-aikapalveluissa

LAPPAJÄRVEN KUNTA PÄHKINÄNKUORESSA?

Ajatuksia
osallisuudesta

ja sen merkityksestä

Anssi Kuusela

Opiskelu:

- Liikunnanohjaaja AMK / Näyttöön perustuvan terveydenedistämisen johtaminen YAMK 25 op / Liikuntatoimialan kehittäminen ja johtaminen YAMK (meneillään)

Työkokemus:

- Julkinenjohtaminen ja hallinto 5 vuotta (Lappajärven kunta)
- Yhdistystoiminnan johtaminen 4 vuotta (urheiluseura toiminnanjohtaja)
- Seurakehittäjä ja juniorivalmennuspäällikkö 3,5 vuotta

Persoona:

- Luova, avoin, sosiaalinen, aktiivinen verkostoituja, visionääri, ajattelija, realisti ja maanläheinen, rohkea toimeenpanija

Vapaa-aikasihteeri

- Hyvinvointivaliokunta esittelijä
- Vapaa-aikapalvelujen (liikunta-, nuoriso- sekä kulttuuripalvelujen) johtaminen
- Lappajärven kunta johtoryhmän jäsen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyshenkilö
- Ehkäisevän päihdetyön vastuuhenkilö
- Järjestöyhdyshenkilö

Osallistavaa työtä tarvitaan ihan jokaisella toimintatasolla - työyhteisö, verkostot, sidosryhmät, kuntalaiset, palvelunkäyttäjät

Osallisuus toimii ärsykkeenä synnyttäen dialogia ja yhteistä ymmärrystä!

Viranhaltijat toteuttavat kunnissa toimeaan yhteiskunnallisista tarpeista ja lähtökohdista, samalla synnyttäen niitä. Virallisen viestijän roolin tunnistaminen tehtävässä on keskeistä. Yhteiskunnallisina toimijoina viranhaltijoiden tulee rakentaa laadullisia välineitä ja toimintatapoja. Tehtävämme on vaikuttaa julkisella palvelumuotoilulla ihmisten sekä palvelua tuottavien sidosryhmien aktivointiin ja hyvinvointiin proaktiivisella otteella.

Itse käytän palvelujen tai toimintojen muutosjohtamisen tueksi käsitteistöä ja argumentaatiota ydinajattelun ideologian kautta. **Osallisuus ja sen ottaminen yhdeksi ydinkehittämisen osatekijäksi ns. ärsykkeeksi auttaa onnistunutta kehittämisprosessia.**

- **Osallistava työote tarjoaa tietoa**
- **Osallistava työote aktivoi ja luo yhteenkuuluvuutta ja merkitystä**
- **Osallistava työote synnyttää tarinaa ja vaikuttavampaa viestintää**
- **Osallistava työote tekee johtamisprosessista parempaa ja ihmisläheisempää**

Osallisuus käsitteenä haastaa rakenteellisen hyveajattelun ja -johtamisen - valta jaetaan minä ajattelusta me ajatteluun tai isäntä roolista kumppanuusajatteluun! Osallisuus toimintatapana on tullut vahvaksi osaksi myös kuntien HYTE-työtä ja tämä muuttaa perustehtävän alaisia prosesseja kunnissa.

LAPPAJÄRVI

LAPPAJÄRVEN KUNTA JA MONIPAIKKAISUUS

Asiakasrajapinnalla vaikuttavana segmenttinä ovat vapaa-ajan asukkaiden kohderyhmä ja myös heidän huomioiminen palveluiden käyttäjinä sekä tiedon ja viestin saajina. **Kunnan alueella sijaitsee noin 1 100 vapaa-ajan asuntoa, joten erottaudumme eriytymiskehitykseltä alueemme pienkuntaprofiilissa** muillakin tavoin, kuin vain järvemme tai kivilajiemme syntyhistorian osalta.

Matkailun kehittäminen huomioitu vahvasti strategiassa. Erityisenä kehityskohteena on **Kraatterijärven Geopark –kokonaisuus** sekä siihen liittyvät matkailu- ja oheispalvelut

Tervetuloa kesäasukkaiden kohtaamispaikkaan!

Vimpeli, Lappajärvi ja Evijärvi ovat panostaneet viime vuosina paljon kuntalaisten viihtyvyyteen, liikuntaan, vapaa-aikaan ja harrastusmahdollisuuksiin. Kesäasukkaamme ovat tärkeä osa kuntalaisiamme ja toivomme, että myös kesäasukkaamme löytävät mahdollisuutemme ja viihtyvät meillä! Meille saa muuttaa myös pysyvästi, tervetuloa!

Liity!

Kraatterijärven kesäasukkaat -kohtaamispaikka (alk. 2019)

- Kunnat, matkailupalvelut ja paikallislehti yhteistyössä (Lappajärvi, Vimpeli, Evijärvi, Kraatterijärven Toimijat ry, JS-Mediatalo)
- Vapaa-ajan asukas voi ilmoittaa itsensä kesäasukasrekisteriin (ns. omaehtoisen kiinnittymisen -malli)
- Palvelu on käytännössä viestintäalusta, jossa kohdennettua tietoa mm. yrityspalvelut, tapahtumat, luontoreitit ja käyntikohteet, kuntatiedotteet, oma FB-ryhmä, oma www-sivu johon palvelukokonaisuus on koottu
- 4 krt vuodessa ilmestyvä uutiskirje sekä paikallislehden välissä ilmestyvä "kesäseutuliite"

Osallisuus

- Vuosittainen kysely palveluista ja niiden kehittämisestä **(saadaan tietoa myös kausiasukas profiileista)**
- Matkailupalveluyrittäjien ja kuntien välinen "Tuottajafoorumi" - **verkostokehittäminen ja ns. sidosryhmäosallistaminen**
- Kesäasukastapahtuma kulttuurin merkeissä - **kunnan viranhaltijoiden sekä kesäasukkaiden kohtaaminen**

Merkitys

- Yhteistyöllä tehokkuutta ja yhteistä hyötyä **(kunnat ulkoistaneet asiakasrekisterin ylläpitämisen ja kaikki hyötyvä yhteistyöstä)**
- Alueen palvelut yhdessä on enemmän kuin yksin **(asiakas ei huomioi minkä kunnan alueella palveluita käytetään)**
- Yhteisöllisyyden ja merkityksellisyyden kokemus - **omaehtoisen kiinnittymisen -malli**
- Vetovoiman-, viipymän-, palveluiden käytön lisääminen ja näiden kautta myynnin kasvattaminen - **vaikutus alueen yritysten elinvoimaan ja tätä kautta kuntatalouteen**
- Onnistuessaan tämä voi tuoda tiettyä brändiarvoa alueellemme - **matka on vasta alussa**

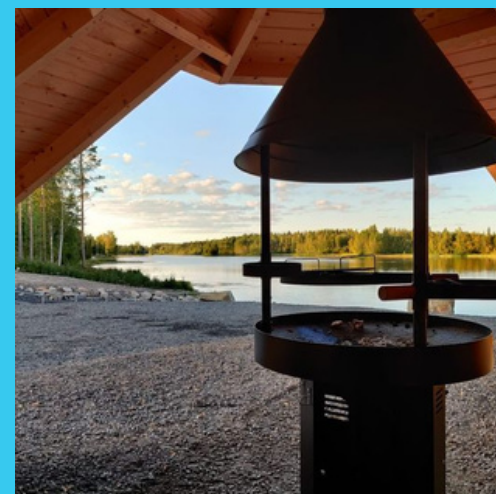
LAPPAJÄRVEN VAPAA-AIKAPALVELUT JA MONIPAIKKAISUUS

Lappajärven kunnan vapaa-aikapalveluissa on ollut vahva kehittämisote viime vuosien aikana. Neljän edellisen vuoden aikana pelkästään infrakehittämistä tehty mm. seuraavasti: frisbeegolf -rata, tenniskenttä, ulkokuntosali, beachvolley -kenttä, nuorisotilat, avantouintipalvelut, kuntosali, esteetön kulttuuriluontopolku, musakämpä, liikuntahalli, luontoreitistön ja käyntikohteiden digitalisointi, liikuntapaikkojen karttapalvelu.

Kehittämisessä ja sen
tarveargumentoinnissa huomioidaan
vahvasti myös matkailurajapinta ja yhä
enenevissä määrin myös kausiasukkaat!

Konkreettiset esimerkit kausiasukkaiden huomioimisesta palvelun käyttäjinä!

- Liikuntapalvelut verkkokauppamyynti alustalla voit ostaa kertavuoroja kuntosalipalveluihin tai liikuntahallille
- Tenniskenttien sähköinen varauskalenteri
- Tapahtumakalenteri integraatio tapahtumatiedottamiseen (Linked Events –rajapinnan verkkosivuintegraatio)
- Luontoreittien ja käyntikohteiden digitalisointi Outdooractive -palveluun
- Liikuntapaikkojen karttapalvelu
- Olemme vasta matkan alussa ja pohdimme keinoja monipaikkaisten osallistamisesta, olemme kuitenkin kehittäneet monikanavaista viestintää sekä kohtaamisalustoja - osallistamisen rakenteellinen kynnys on yhä matalampi
- Digitalisoituvien palveluiden kautta alamme saada analytiikkaa kausiasukkaiden osuudesta palvelunkäyttäjinä - tämän jälkeen osallistaminen on yhä helpompaa
- Esimerkkinä tenniskenttien varauksista; Timple -palveluun kahden vuoden aikana reikisteröitynyt yli 250 eri varaajaprofiilia - joista Lappajärvellä kiinteästi asuvia löyhästi arvioituna 30 %
- Kohta saamme suoraa analytiikkaa myös kuntosali ja liikuntahalli myynnistä
- Suoraan myyntiin tai varauksiin kohdistuva analytiikka tarjoaa varminnan datan - kyselyt antavat viitteellisiä vastauksia

OSALLISTAVA LAPPAJÄRVI

- Valiokuntamalli - keskusteleva työote
- Osallisuusohjelma (huomioitu kausiasukkaiden kuuleminen)
- Osallistavabudjetointi
- Nuorisofoorumi
- Järjestöfoorumi
- Kehittäjätyöryhmät (liikuntahalli, kuntosali)
- Yrittäjäfoorumi
- Asukaskävelyt
- Liikuntafoorumi
- Kulttuurifoorumi
- **Monipaikkaisuustyöpajat - monipaikkaisuus toimenpidesuunnitelma ja tiekartan muodostaminen (vuosi 2022)**
- Opiskeluperäinen maahanmuutto ns. Järvisoutu -mallin toteuttaminen
- Visit -rajapinnan tuottaminen työkaluksi tuomaan laatua matkailurajapinnan palveluihin

Huomioita koskien monipaikkaista ajattelua sekä osallisuutta koskien - kunta ja viranhaltija näkökulma

Osallisuus

- Osallistava toiminta viranhaltija työssä on aluksi hitaampi prosessi toimintakulttuurin muutos rakenteissa tekee osallisuudesta hiljalleen nopeampaa, helpompaa ja tehokkaampaa
- Kuntien hyvinvointia ja terveyden edistämisen aktiivisuutta arvioidaan HYTE-kerroin ja TEAVIISARI mittareilla näissä prosesseissa indikoidaan myös kuntien toteuttamia osallistavia prosesseja - eli kuntia "kannustetaan" toimimaan osallistavasti ja tällä on vaikutusta valtion rahoitukseen suuruuteen
- Laadukkaat kyselytyökalut helpottavat myös osallistamista
- Itse käytän OSALLISTU - VAIKUTA - VAIKUTU "slogania" - tässä on tärkeää prosessin tarinallistaminen, jotta viestinnässä osataan avata koko prosessi alusta loppuun, millä tavoin osallistuva henkilö pääsee vaikuttamaan osallistuessaan prosessiin
- Osallistettaessa kiinnitä prosessiin ensin ne toimijat, jotka tuovat toiminnallaan lisäarvoa ja merkitystä toiminnalle
- Aito dialogi on paras tapa osallistaa ja saada tietoa - ole rohkea, ole läsnä ja pyydä palautetta

Monipaikkaisuus

- Käsitteen moninaisuuden ymmärtäminen ei ole helppo ja ydinviestin läpimeneminen ei ole itsestään selvyys - etenkin että sen merkitys kulkee läpi jokaisen tason kuntastrategiaan ja päätöksentekoon saakka
- Kuntatasolla ymmärrys pitää synnyttää strategiatasolla, muuten ydinviesti ja merkitys voi jäädä saavuttamatta
- Muodosta omasta kunnasta monipaikkaisuusprofiili - miten meidän kannattaa huomioida monipaikkaisuus ja miten sitä voi hyödyntää
- Monipaikkaisuus on niin laaja käsite, että sen hyödyntäminen on hyvä palastella tiekartaksi - mitä huomioidaan ensin ja mitä seuraavaksi
- Oikealla tavalla hyödynnettynä voi tämän ymmärtäminen ja sen hyödyntäminen voi olla suuri elinvoiman ylläpitäjä
- Kehittäessä monipaikkaisesti kehität aina myös kuntalaista ajatellen

Kiitoksia ajastanne - Mitä ajatuksia tämä teissä herättää?